

gyar követ, Barcza György ezért utazott magánlátogatásra Rómába 1943 tavaszán.⁵³

Miközben Kállay „nemhivatalos” küldöttei „titkos” tárgyalásaikat folytatták, Kállay maga szintén lázas diplomáciai tevékenységet fejtett ki. Ennek csúcspontja volt az a látogatás, amelyet Rómában tett 1943. április 1-je és 3-a között. Feltehetőleg ki akarta puhatolni Mussolini véleményét egy esetleges különbékéről, s javasolta, hogy Olaszország és Magyarország, esetleg Finnország bevonásával, „alakítson ki olyan közös politikát a tengelyen belül, amely nem érintené a szövetségi kötelezettségeket és nem sértené a szövetségi hűséget”⁵⁴.

Rosszállását fejezte ki Kállay, amiért szerinte Mussolini a zsidókérdésben engedett a német követelődzéseknek, s közölte, hogy Magyarország pontosan az ellenkezőjét teszi ennek. Majd hozzátette, bár számszerűen és számarányát tekintve jóval nagyobb a zsidó lakosság Magyarországon, mint Olaszországban, ebben az ügyben „nem tűr külső beavatkozást”. Mussolini álláspontját kiváltképpen azért találta érthetetlennek, mert Olaszországban a zsidók száma nem haladta meg a 60 000 főt, az ország politikai és gazdasági életében nincs jelentős szerepük, és Magyarországtól eltérőleg „a nép körében szinte egyáltalán nem él az antiszemitizmus”. Az egyetlen részletkérdés, amelyben Mussolini szembe helyezkedett a németekkel, az volt, hogy az Olaszországban lévő magyar zsidókkal szemben nem léptetett életbe hátrányos megkülönböztetést, és helyzetük ugyanolyan volt, mint a többi magyar állampolgáré.⁵⁵

Kállay római tartózkodása idején Jagow táviratot küldött Ribbentropnak, és javasolta, hogy a magyarországi általános politikai vonal megváltoztatása érdekében lépjenek közbe. Felpanaszolta, hogy a magyarországi politikai helyzet egyre barátságtalanabb, és a zsidók lassacskán visszanyerik „negatív” befolyásukat. Németország – miként indítványozta – úgy javíthatna a helyzeten, ha elérné, hogy egy szélesebb alapokon nyugvó kormány alakuljon, s ebben a németbarát volt miniszterelnök, Imrédy Béla is helyet kapna.⁵⁶

Kállay azzal próbálta növelni politikai és diplomáciai lépéseinek a hitelét, hogy az országon belül viszonylag kesztyűs kézzel bánt a zsidósággal. A németek határozott rosszállása ellenére túrte, hogy ha nem is nagy számban, de állandó jelleggel vándoroljanak ki zsidók Palesztinába,⁵⁷ és semmit sem tett az ellen, hogy a maroknyi asszimilált zsidó továbbra is ott üljön a felsőházban.⁵⁸

A németeket kiváltképp az bosszantotta, hogy a magyar honvédelmi minisztérium tisztviselői folytonosan panaszkodtak, amiért „a doni visszavonulás során... a biztonsági szolgálat emberei csapatostul lőnek agyon zsidó munkaszolgálatosokat”. Figyelmeztették a németeket, hogy